

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Levanger kommune

Arkivsak:

Møtedato/tid: 19.06.2018 Kl 09:00

Møtested: Møterom 1065

Møtedeltakere:

Hans Heieraas
Asbjørn Folkvord
Anne Grete Hojem
Johan Fossan
Mette Jørstad

Kopi:

Ordfører, rådmannen og revisor

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 31.
Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/Paul Stenstuen på telefon 900 39 065, eller e-post: paul.ivar.stenstuen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim/Steinkjer, 14.06.2018

Hans Heieraas (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær, Konsek
Trøndelag

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
18/18	Referatsaker
19/18	Orientering fra rådmannen vedrørende budsjett og økonomiarbeidet
20/18	Orientering fra rådmannen vedrørende samhandlingen mellom PPT, helsetjenesten, barnevern og skolene
21/18	Orientering fra rådmannen vedrørende internkontrollen
22/18	Orientering fra rådmannen vedrørende kommunens tilsyn med barnehagene
23/18	Bestilling av forvaltningsrevisjon vedrørende rådmannens internkontroll
24/18	Kontrollutvalgets budsjett for 2019
25/18	Besøk ved en av kommunens virksomheter
26/18	Eventuelt
27/18	Godkjenning av dagens møteprotokoll

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

18/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 18/333 - 1

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Referatsakene tas til orientering.

Saksutredning

Følgende referatsaker vil bli presentert i møtet:

Orientering fra rådmannen vedrørende budsjett og økonomiarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

19/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/137 - 4

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalget har anmodet rådmannen om en kort orientering vedrørende arbeidet med økonomi og budsjett for 2019.

Orienteringen vil bli gitt i møtet.

Orientering fra rådmannen vedrørende samhandlingen mellom PPT, helsetjenesten, barnevern og skolene

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

20/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/137 - 5

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Ikke trykte vedlegg

Notatet - Oppsummering etter besøket ved Levanger ungdomsskole

Saksutredning

Kontrollutvalget har anmodet rådmannen en orientering vedrørende samhandlingen mellom PPT, helsetjenesten, barnevern og skolene. Samhandlingen mellom PPT, helsesøster og skolene må spesielt berøres.

Orienteringen vil bli gitt i møtet.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Tverrfaglig samarbeid og samhandling er viktig for å sikre tilstrekkelig koordinering og samordning av det kommunale tjenesteapparat. Det er også nødvendig for å sikre effektive og målrettede tiltak for brukerne.

Saken sees videre som en oppfølging av besøket ved Levanger ungdomsskole.

Orientering fra rådmannen vedrørende internkontrollen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

21/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/137 - 6

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Ikke trykte vedlegg

Kontrollutvalgets årshjul for 2018

Saksutredning

Kontrollutvalget har satt av tid til en orientering fra rådmannen vedrørende internkontrollen i sin årsplan/årshjul for 2018.

Kontrollutvalget ønsker informasjon om status mht. arbeidet med internkontroll og implementeringen i organisasjonen. Kontrollutvalget ønsker også informasjon om hvordan det blir arbeidet med evaluering og forbedring av internkontrollen.

- Økonomisk internkontroll
- Øvrig internkontroll

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Internkontroll kan kort forklares med kontrollhandlinger, systemer og rutiner som gjennomføres for å sikre at kommunen etterlever lov og at fastsatte mål nås. Kontrollmiljøet og organisasjonskulturen er også i denne sammenheng svært viktig.

Kommunen er gitt et betydelig samfunnsansvar, og innbyggerne er avhengig av at kommunen oppfyller sin rolle og misjon i samfunnet slik som forutsatt. Rådmannens internkontroll skal være det primære verktøy for å sikre dette. Det er derfor viktig for kontrollutvalget å forsikre seg om at den er velfungerende.

Orientering fra rådmannen vedrørende kommunens tilsyn med barnehagene

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

22/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/137 - 7

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalget har anmodet rådmannen om en orientering om kommunens tilsyn med barnehagene i kommunen:

- Status mht. tilsynsarbeidet
- Hvordan blir kontrollobjektene valgt ut
- Hva kontrolleres, herunder perspektiver på kontrollen.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kommunen har samlet sett et relativt omfattende tilsynsansvar. Når det gjelder barnehagene er det viktig at kontrollutvalget forsikrer seg om at kommunen følger opp barnehagene bl.a. med utgangspunkt i økonomiforskriften og føringene om tidlig innsats.

Bestilling av forvaltningsrevisjon vedrørende rådmannens internkontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

23/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 18/140 - 5

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget ber revisor gjennomføre prosjektet med den avgrensning og det spesielle fokus som ble angitt i møtet.

Vedlegg

Forslag til prosjektplan vedrørende rådmannens internkontroll

Saksutredning

Revisjon Midt-Norge SA har oversendt sitt forslag til prosjektplan av det neste forvaltningsrevisjonsprosjektet, se vedlegg.

Revisjon Midt-Norge SA har i sitt forslag til prosjektplan antydnet at prosjektet vil bli avgrenset i samråd med kontrollutvalget. Revisor oppgir videre enkelte risikovurderinger på overordnet nivå.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kontrollutvalget må i møte forsikre seg om at prosjektet blir gitt en hensiktsmessig avgrensning som samsvarer med kontrollutvalgets eget ønske om hva en ønsker belyst.

Revisor oppgir at en ikke ser spesielle utfordringer knyttet til teknisk område, og at dersom dette området blir valgt som fokusområde vil det bli gitt en generell vurdering. Erfaringer fra andre kommuner tyder imidlertid på at det er risiko for avvik på teknisk område.

Kontrollutvalget må derfor selv forsikre seg om at det forstår og støtter revisors risikovurderinger.

FORVALTNINGSREVISJON
INTERNKONTROLL

Forslag til prosjektplan

Levanger kommune

Juni 2018

FR1047

1 SAMMENDRAG PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<p>Har Levanger kommune etablert et internkontrollsystem som ivaretar kommunelovens krav om betryggende kontroll.</p> <p>Revisjonen vil se på kommunens overordnede internkontroll, men med fokus på helsesektoren, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none">• I hvilken grad har rådmannen etablert et tilfredsstillende kontrollmiljø i kommunen?• Har rådmannen hensiktsmessige systemer for å sikre god informasjon og kommunikasjon i internkontrollarbeidet?• I hvilken grad blir det gjennomført risikokartlegginger og – vurderinger for å kartlegge fare for svikt, feil eller mangler?• I hvilken grad er det etablert rutiner, kontroll og rapportering som del av internkontrollen i helsetjenesten i kommunen?• Er det etablert rutiner for oppfølging av om internkontrollen fungerer som forutsatt?
Kilder til kriterier	Kommuneloven. Rapport om 85 tilrådninger for å styrke egenkontrollen, veileder fra KS om rådmannens internkontroll. COSO-rammeverket.
Metode	Intervju, spørreundersøkelse og dokumentgjennomgang.
Tidsplan	Her presenteres overordnet tidsplan; <ul style="list-style-type: none">• Inntil 270 timer• Leveres til kontrollutvalgsmøte i februar 2019
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Merete M. Montero (merete.montero@revisjonmidtnorge.no) Prosjektmedarbeider: Johannes Nestvold (johannes.nestvold@revisjonmidtnorge.no) Styringsgruppe: <ul style="list-style-type: none">• Unni Romstad (unni.romstad@revisjonmidtnorge.no)• Anna Ølnes (anna.olnes@revisjonmidtnorge.no)
Kontaktperson kommune	Levanger Rådmann Ola Stene eller den som rådmannen delegerer

2 MANDAT

I dette kapittelet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 BESTILLING

Kontrollutvalget (KU) sluttet seg til plan for forvaltningsrevisjon 23.06.2016 i sak 018/16.

I plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 står det følgende om internkontroll:

Rådmannen har de siste årene hatt stor fokus på internkontroll, men samtidig er det områder der denne fortsatt kan forbedres. Det er det siste året tatt i bruk nye elektroniske verktøy for å sikre og dokumentere økonomiske avstemminger innen det økonomiske området. Ellers er ansvar for de ulike interne kontrolloppgavene tydeliggjort, spesielt knyttet mot økonomi og lønnsområdet i kommunen.

I en forvaltningsrevisjon fra 2014 konkluderes det bl.a. med at

- *Ledere på alle nivå kan bli mer bevisst på hvor det er størst økonomisk risiko*
- *Formalisering av roller og ansvar etter omorganiseringen bør fullføres (mangler administrativt delegeringsreglement)*

Revisjonen testet høsten kommunes håndtering av likvidområdet og fant at det var forbedringspotensial i forhold til arbeidsdeling og dokumentasjon.

Vi ber om en tilbakemelding på de forbedringspunkter/kommentarer som er tatt opp i rapporten. Slik tilbakemelding er ikke gitt.

Det er gjennomført opplæring og oppfriskningskurs i bruk av kvalitetslosen å flere enheter/avdelinger i 2015.

Kontrollutvalget peker også på at implementering av regler og ruiner, herunder intern kontroll kan være et tema for forvaltningsrevisjon.

Under punktet oppsummering står følgende om forslag til forvaltningsprosjekt:

Implementering av regler og rutiner/intern kontroll. Her må det velges ut konkrete områder som vi bør se nærmere på.

Det er naturlig at intern kontroll på økonomiområdet eventuelt bestilles av kontrollutvalget i ISK.

2.2 BAKGRUNNSINFORMASJON

2.2.1 Hva er internkontroll?

Kravet om internkontroll i Norges kommuner er forankret i kommunelovens § 23.2.

Kommuneloven § 23 nr. 2 peker på at administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal videre sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for «betryggende kontroll».

- Internkontroll er gjerne definert som systematiske tiltak som skal sikre kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen, at lover og regler etterleves og at uønskede hendelser unngås – altså «betryggende kontroll».
- Hva som er «betryggende kontroll» avhenger av hvilke utfordringer kommunen har, hvilken risiko man er villig til å akseptere, de ansattes kompetanse, mm. Det er i stor grad et kommunalt valg å avgjøre hva det vil si å ha betryggende kontroll, men det bør være et bevisst valg.

I rapporten «85 tilrådinge for styrket egenkontroll i kommunene» blir det pekt på at det er viktig at internkontrollen tilpasses den enkelte kommune, ettersom kommunene har ulik organisering, utvikling, ansvarsdeling og kompetanse. Internkontrollforskriften peker også på at det er viktig at internkontrollen i en virksomhet står i forhold til virksomhetens egenart og størrelse. I denne rapporten blir internkontroll definert som:

Prosesser, systemer og rutiner som utformes og gjennomføres av de som har overordnet ansvar for styring og kontroll og av andre medarbeidere, for å gi rimelig sikkerhet for at enhetene når sine mål med hensyn til pålitelig økonomisk rapportering, effektiv drift, samt overholdelse av

gjeldende lover og forskrifter. Administrasjonssjefens internkontroll brukes for å beskrive det ansvaret og de oppgavene som ligger til administrasjonssjefen etter kommunelovens § 23 nr 2.

Internkontrollarbeidet i kommunen er videre regulert av en rekke lover og forskrifter som enten er sektorovergripende eller som definerer krav til internkontroll innenfor avgrensede områder av virksomheten.

Sektorovergripende regelverk for internkontroll finner man for eksempel innenfor arbeidsmiljøloven, internkontrollforskriften, samt regelverk knyttet til informasjonssikkerhet. Mer sektorspesifikke krav til internkontroll finner man i for eksempel i opplæringsloven, Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten, innenfor barnevern, barnehager, mm.

Rammeverk for internkontroll

Det er ingen formelle form- eller innholds krav til internkontroll, og det foreligger i dag flere ulike metodiske rammeverk som kan brukes som grunnlag i arbeidet med internkontroll. Utvikling, implementering og praktisering av internkontroll vil derfor kunne ha mange ulike tilnærminger. De mest brukte modellene (rammeverkene) er COSO og ISO 9001 og i noen grad Balansert målstyring (BMS).

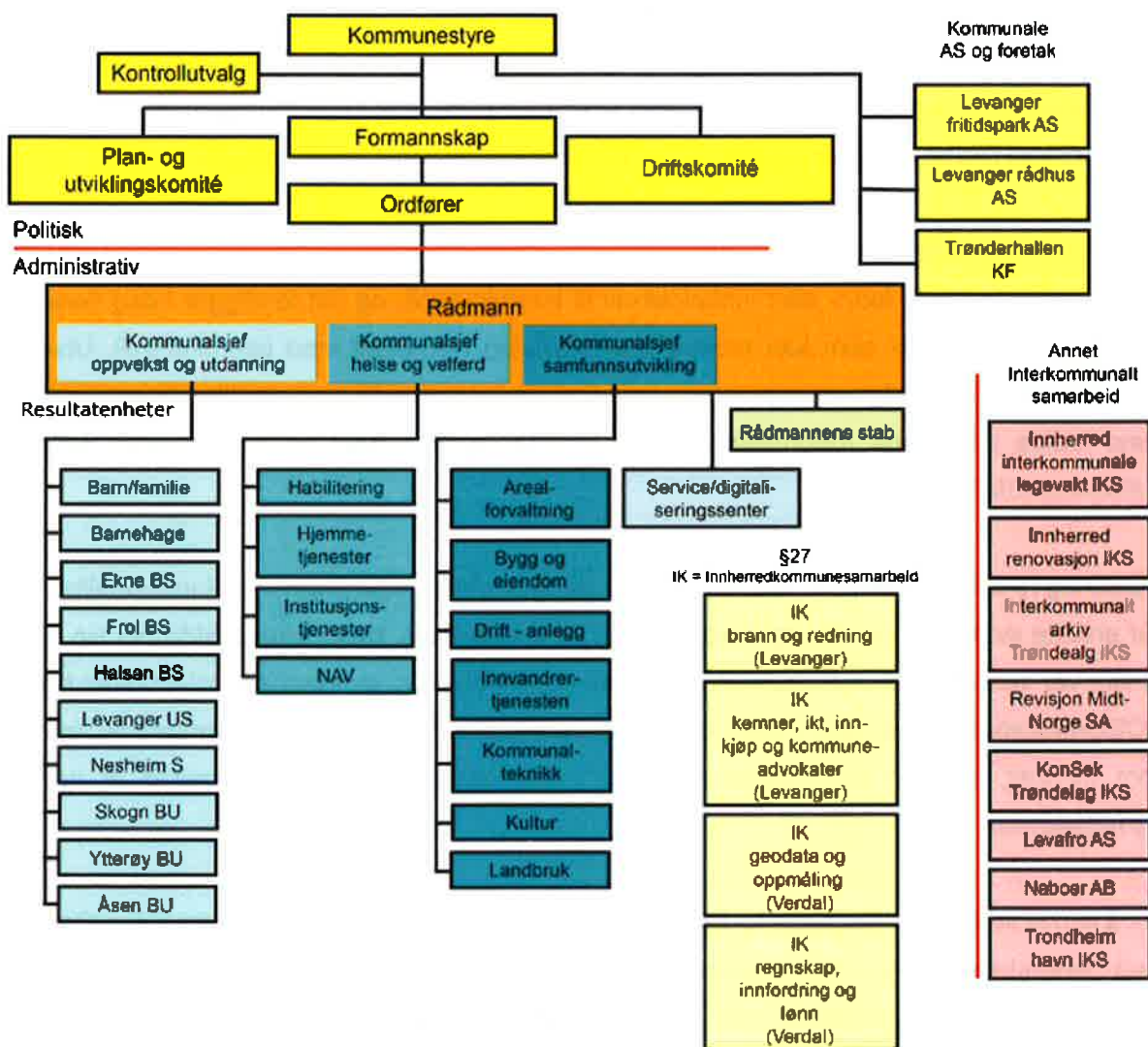
COSO og ISO 9001 fremstår som likeverdige når det gjelder egenskaper og funksjonalitet, men har enkelte svakheter på strategisk styring og kvalitetsutvikling, hvor nettopp BMS har sin styrke. Vi vil i vår vurdering av kommunens forståelse og praktisering av internkontrollarbeidet benytte COSO-modellen. Dette fordi COSO er et rammeverk spesielt utviklet for internkontroll, fremstår som nøytralt, og kan i prinsippet benyttes i alle organisasjoner som ønsker et helhetlig styringsverktøy.

For å kunne sette inn målrettede, forebyggende tiltak må bedriften kjenne sin egen risiko. Sammen med avvikshåndtering, utgjør risikovurdering og risikostyring kjernen i det systematiske internkontrollarbeidet. COSO og ISO 9001 fremstår som likeverdige når det gjelder egenskaper og funksjonalitet, men har enkelte svakheter på strategisk styring og kvalitetsutvikling, hvor nettopp BMS har sin styrke.

2.3 HVORDAN KOMMUNEN ORGANISERER DE AKTUELLE OPPGAVERNE SOM ER TEMA FOR PROSJEKTET

2.3.1 Kommunens organisering

Levanger kommune har følgende organisering:

Kommunen bruker Kompilo som kvalitetssystem. Ved forvaltningsrevisjon i 2015 brukte kommunen Kvalitetslosen. Ved revisjonsprosjektet var inntrykket til revisor at retningslinjene, rutinene og prosedyrene for flere av arbeidsprosessene innenfor økonomi spredt på ulike informasjonskilder, som intranett, rundskriv, fellesområdet i datasystemet og i Kvalitetslosen.

2.3.2 Risikoforhold innen sektorer

Risikoer

- Hver kommune må dimensjonere sin internkontroll ut fra rådmannens vurdering av vesentlighet og risiko i lys av lokale behov og prioriteringer. Kommunestørrelse, kompetanse i organisasjonen, mm. påvirker behovet for formalisert internkontroll.
- Vedlikehold er vesentlig for all systematisk virksomhetsstyring. Dokumentasjon som ikke har nødvendig kvalitet, har begrenset verdi.
- Det er ikke tilstrekkelig å ha et velutviklet internkontrollsystem, man må også sikre at systemet brukes. Ved etableringen av internkontroll er det viktig å etablere og gjennomføre systematiske prosesser for å sikre etterlevelse.

Helse og omsorg

Helse – og omsorgssektoren i Levanger består av NAV, institusjonstjenester, hjemmetjenester og habilitering.

Helse – og omsorgstjenesten ble nylig omorganisert. Ved forvaltningsrevisjonen i 2015 var ikke formalisering av roller på plass.

Innenfor helse er det en egen forskrift som regulerer internkontroll.

Oppvekst og utdanning

Oppvekstsektoren i Levanger består av helsestasjon 0-6 med jordmortjeneste, barnehagene med spesialpedagogisk team, skolene, PP-tjenesten, skolehelsetjenesten og barneverntjenesten.

Innen skole er det sektorspesifikke krav til internkontroll. Den er likevel ikke like spesifikk som særlovgivningen innen helse.

Opplæringsloven kapittel 9A trådte i kraft 01.08.2017. Kapitlet omhandler elevene sitt skolemiljø. Det er blant annet et krav om at skolen skal arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene. Nytt regelverk vil kunne utgjøre en risiko for mangler innen internkontroll.

Revisor har inntrykk av at det sjelden rapporteres om avvik innen skolesektoren generelt.

En forvaltningsrevisjon av økonomistyring i barneverntjenesten i 2014 konkluderte med at kommunen har god økonomisk styring innen barnevern, og at det er system og rutiner for budsjettprosessen.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag gjennomførte, i perioden 10.06. – 12.06.14, tilsyn med kommunale barneverntjenester, helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester i den kommunale delen av NAV, til barn og familier. Det ble gitt en merknad: Levanger kommune har et forbedringspotensial i å samordne sektorene når det gjelder koordinering av tjenester til utsatte barn og deres familier.

Plan, teknisk sektor og landbruk

Det er ikke utarbeidet kommunedelplan for tekniske områder.

Teknisk område har ikke særlovgivning som regulerer internkontroll.

Revisor ser ikke noen spesielle utfordringer knyttet til internkontroll på dette området. Ved valg av teknisk som fokusområde vil det bli en generell vurdering.

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 AVGRENSING

Kommunens internkontrollsystem er et omfattende tema, og det er nødvendig å konkretisere hva som vil være gjenstand for undersøkelse i denne sammenhengen. Revisjonen vil i samråd med KU avklare hvilke områder som revisjonen skal se på.

Revisor foreslår å se på i hvilken grad kommunen har etablert et overordna system for internkontroll, og spesielt se på internkontroll innen én utvalgt sektor. Vi foreslår å ikke gå i dybden på andre områder.

Vi vil fokusere på hvilke system, rutiner og praksis som er etablert, og om dette samsvarer med god praksis for internkontroll.

Vi vil ikke vurdere internkontroll innen økonomi, lønn og regnskap.

Vi foreslår å undersøke hvordan kvalitetssystemet og avvikssystemet blir benyttet i valgte sektor.

3.2 PROBLEMSTILLINGER

Har Levanger kommune etablert et internkontrollsystem som ivaretar kommunelovens krav om betryggende kontroll.

Revisjonen vil se på kommunens overordnede internkontroll, men med fokus på helsesektoren, herunder:

- I hvilken grad har rådmannen etablert et tilfredsstillende kontrollmiljø i kommunen?
- Har rådmannen hensiktsmessige systemer for å sikre god informasjon og kommunikasjon i internkontrollarbeidet?
- I hvilken grad blir det gjennomført risikokartlegginger og –vurderinger for å kartlegge fare for svikt, feil eller mangler?
- I hvilken grad er det etablert rutiner, kontroll og rapportering som del av internkontrollen i helsetjenesten i kommunen?
- Er det etablert rutiner for oppfølging av om internkontrollen fungerer som forutsatt?

3.3 OVERORDNA KRITERIER (KILDER)

I en forvaltningsrevisjon skal det etableres revisjonskriterier som innsamlede data kan vurderes mot.

Disse kriteriene benyttes som grunnlag for å vurdere om kommunens virksomhet, økonomi, produktivitet, måloppnåelse osv. er i samsvar med krav og forventninger. Revisjonskriteriene er et viktig grunnlag for å kunne dokumentere avvik/svakheter. Kriteriene holdt sammen med faktagrunnlaget danner basis for de analyser og vurderinger som kan foretas, og de konklusjoner som trekkes i en forvaltningsrevisjon.

3.3.1 Lov og forskrift

Det fremgår av kommunelovens § 23.2 at rådmannen *skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll*. Kommunelovens § 23.2 gir imidlertid ingen operasjonalisering av betryggende kontroll.

3.3.2 85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane

Kommunal – og regionaldepartementet har utgitt en rapport med tittelen «85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane» om rådmannens ansvar i henhold til kommuneloven. Rapporten foreslår tiltak for å styrke egenkontrollen i kommuner og fylkeskommuner.

3.3.3 Rammeverk for internkontroll

Det er opp til kommunen selv å utvikle et system som sikrer at kommunelovens krav om "betryggende kontroll" blir imøtekommet. Revisjonens vurderinger tar derfor ikke utgangspunkt i konkrete krav til kommunene, men baseres på hva som anses som "beste praksis".

Arbeid med internkontroll skiller seg ikke fra annen ledelse. Dette innebærer at ansvarsdeling for internkontroll bør følge kommunens oppbygging og tilpasses den helhetlige virksomhetsstyringen. En måte å beskrive rolle og ansvar innenfor administrasjonen på er: på avdelingsnivå bør fokuset være tiltak, risiko- og kontrollmatriser samt prosessbeskrivelser. På sektornivå bør fokuset være på forbedringsarbeid, revidere risikoanalyse og sikre tiltak, samt etterlevelse, oppfølging, måling og rapportering. På rådmannsnivå bør fokuset være på å sikre måloppnåelse, aggregere risiko og helhet.

I COSO-rammeverket pekes det på 5 innbyrdes sammenhengende komponenter:

1. Et godt kontrollmiljø

2. Risikovurderinger, med jevnlig utførte risikoanalyser og rapportering
3. Etablering og gjennomføring av aktuelle kontrolltiltak.
4. God kommunikasjon og informasjon
5. Aktiv overvåkning fra ledelsens side.

Komponentene er gjensidig avhengige av hverandre, og likeverdige deler av et internkontrollsystem. De fem komponentene er sammenfattet i en figur, som antyder forholdet mellom dem:

Figur 1: Illustrasjon av COSO-modellen.

1. Kontrollmiljøet:

Kontrollmiljøet setter standarden for holdning til kontroll og styring. Kontrollmiljøet omfatter integritet, etiske verdier, ansattes kompetanse, ledelsens filosofi og driftsform, fordeling av ansvar og myndighet, organisering og utvikling av de menneskelige ressursene.

Revisor vil her se på om kommunen har rutiner og system som dekker:

- Ledelsens holdning til internkontroll
- Fordeling av ansvar og myndighet
- Kompetanse/opplæring
- Etikk

2. Risikovurdering:

Risikovurderingen skal sikre at de arbeidsprosessene som har høyest sannsynlighet for, og konsekvens av, svikt, feil eller mangler blir identifisert. Ledelsen må hensynta risikovurderingen i utformingen av internkontroll ved at man fokuserer og avgrenser internkontrollen til de arbeidsprosessene som har høyest risiko. Her bør kommunen også se på styring og håndtering av sammenhengen mellom overordnede mål og daglige operasjonelle aktiviteter.

- Det strategiske perspektivet - vurdere risikoen for at kommunen ikke når sine overordnede mål, herunder å kvalitetssikre at virksomheten tar de riktige valgene i sine mål- og strategiprosesser.
- Det operasjonelle perspektivet: vurdere risikoene for at virksomheten gjennomfører sine aktiviteter og arbeidsprosesser på en utilstrekkelig måte.

Revisor vil her se på om kommunen har:

- Etablert en struktur for hvilke mål den skal styre mot
- Et system for å identifisere og analysere risiko
- Et system for å håndtere identifisert risiko

3. Kontrollaktiviteter:

Kontrollaktivitetene er de tiltakene som blir iverksatt for å sikre etterlevelse av regelverk, retningslinjer og krav til tjenesteutførelse, og for håndtere risiko avdekket i risikovurderingen. Formålet med kontrollaktivitetene er å bidra til at rutiner og system skal fungere slik som bestemt. Aktivitetene skal skje på alle nivå i organisasjonen, og kan bestå i blant annet godkjenninger, anvisninger, verifikasjoner, avstemminger, gjennomgåelse av driften, sikring av ressurser og ansvarsfordeling. Vår oppfatning er at det innenfor alle operasjonelle aktiviteter der eventuelle svakheter i internkontrollen vil ha høy konsekvens, så må det være etablert et kontrollsystem

Revisor vil her se på om kommunen har:

- Dokumenterte rutiner
- Klar organisering av roller og oppgaver
- Håndteringen av avvik
- Oversikt over gjennomføring/status på sentrale kontroller

4. Informasjon og kommunikasjon:

For å oppnå god internkontroll er det ifølge COSO-modellen viktig med effektiv og tidsriktig informasjon og kommunikasjon, både horisontalt og vertikalt i organisasjonen. Dette er nødvendig for at den enkelte skal kunne utføre det ansvaret de er tildelt.

Kommunen bør ha rutiner og system for:

- Å formidle forventninger og krav
- Identifisering og formidling av viktig informasjon
- Årshjul/planarbeid

5. Overvåking:

For å sikre gjennomføring av handlinger eller endringer som er nødvendige for å oppnå god internkontroll, er også ledelsens oppfølging viktig. Resultater skal følges opp for å avdekke om de er i samsvar med virksomhetens strategier og planer.

For rådmannen/rådmannsnivået vil det ikke være mulig – eller ønskelig – å ha detaljert kunnskap hverken om hvilke oppgaver som utføres eller risikoer som finnes. Her må kommunen ha vurdert og avklart hva som skal aggregeres fra tjenestenivå og oppover/videre i organisasjonen.

Kommunen bør ha rutiner for:

- Etterlevelse av besluttede tiltak, regler, krav
- Oppfølging av måloppnåelse
- Oppfølging av avvik
- Iverksetting av korrigerende tiltak

3.3.4 Kommunale vedtak og retningslinjer

Kommunale vedtak og føringer er viktig i vurderingen av kommunens oppgaver, hvordan ansvar og myndighet er delegert samt hvordan arbeidsoppgaver skal gjennomføres.

- Kommunens vedtak/føringer for internkontroll.
- Kommunens egne handlings- og strategiplaner.
- Rutiner og reglement

- Etisk regelverk

3.4 METODER FOR INNSAMLING AV DATA

Fordi valg av metode vil være førende på tidsplan og ressursbruk er det viktig å gjøre vurderinger av det i prosjektplanen.

Intervju av ledere/nøkkelpersoner vil være en viktig del av datainnsamling i denne undersøkelsen. Vi vil intervju sentrale personer i kommunens ledelse, samt medarbeidere helse, for å få innblikk i informasjonsflyten i kommunen, samt den dynamikken som styrer arbeidet med planer/retningslinjer, tiltak, ansvar, økonomi osv.

I dette prosjektet vil det videre være nødvendig å gjennomføre en dokumentanalyse for å se på konsistens mellom planverk, instruksjer og retningslinjer med mer, sett i forhold til kommunens oppgaveløsning. Vi vil gjennomgå både sentrale og mer spesifikke plan- og retningslinjer for helse, lederavtaler, serviceerklæringer, mm. Utgangspunktet er at helseenhetene gjennom egne internkontrollsystemer skal sikre god styring og kontroll, og det meste av internkontrollen – og de fleste interkontrolltiltakene – skjer på tjenestenivå og dokumenteres og «avsluttes» der.

Det kan være aktuelt med en spørreskjemaundersøkelse til tjenesteområdet.

Trondheim 08.06.18

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Revisjon

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Kontrollutvalgets budsjett for 2019

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

24/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/142 - 3

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2019 for kontrollutvalget - med en total ramme på kr. 1 735 000.

Budsjettforslaget tar ikke høyde for et eventuelt ekstraordinært ressursbehov i kontrollsammenheng.

2. Forslaget oversendes rådmannen for videre behandling i samsvar med § 18 i forskrift om kontrollutvalg.

Andre saksdokumenter - ikke vedlagt

1. Budsjettvedtak i representantskapet for 2019 for KonSek Trøndelag IKS
2. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner av 16.6.2004.
3. Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner av 15.12.2000.
4. Veileder for rapportering om ressursbruk og tjenesteproduksjon i kommuner og fylkeskommuner.

Saksutredning

Kontrollutvalget skal årlig utarbeide forslag til budsjett på bakgrunn av ressursbehovet knyttet til kontroll- og tilsynsarbeidet overfor kommunestyret. En viser her til forskriftens § 18 som regulerer saksbehandling og saksgang for budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet:

"Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget."

Utvalgets ansvar i første rekke et påseeransvar, og utvalgets oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kjøp av revisjonstjenester, kjøp av sekretariatstjenester samt kontrollutvalgets egne aktiviteter. De vesentligste budsjettpostene er således kjøp av henholdsvis revisjons- og sekretariatstjenester.

Budsjettet for KonSek Trøndelag IKS ble vedtatt på selskapets representantskapsmøte den 16.04.18. Det pågår et utredningsarbeid mht. fremtidig honorarberegning. Tallene fra og med for 2020 er derfor usikre.

Revisjon Midt-Norge SA oppgir at kommunenes honorar vil bli behandlet på årsmøte i oktober, og en i budsjetteringen derfor må forholde seg til tidligere tall.

De øvrige kostnader er godtgjørelser mv. for kontrollutvalgets medlemmer og andre kostnader i forbindelse med møteavvikling. I tillegg er det tatt høyde for at kontrollutvalgets

medlemmer skal kunne holde seg faglig oppdatert. Satsene for godtgjøring til folkevalgte mv. fastsettes av kommunestyret. Det er lagt til grunn samme møteaktivitet i 2019 som for tidligere år.

På bakgrunn av dette har en satt opp følgende forslag til budsjetttramme og økonomiplan for perioden 2019-2022 (alle tall i 2019 kr.):

Budsjett og økonomiplan	Forslag	Anslag		
		2019	2020	2021
2019-2022	2019	2020	2021	2022
Kontrollutvalget: Utgifter ifm møteavvikling, faglig oppdatering mv.	91 000	91 000	91 000	91 000
Kjøp av sekretariatstjenester	279 000	279 000	279 000	279 000
Kjøp av revisjonstjenester	1 365 000	1 365 000	1 365 000	1 365 000
Total ramme kontrollutvalget	1 735 000	1 735 000	1 735 000	1 735 000

Det legges opp til at kontrollutvalget selv fordeler tildelt ramme - etter at total ramme for kontroll og tilsynsarbeidet er blitt fastsatt av kommunestyret. I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til endringer i det samlede aktivitetsnivå. Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal for øvrig føres på funksjon 110.

Kontrollutvalgsekretariatets konklusjon

Kontrollutvalget har et vidt arbeidsfelt og er kun underordnet kommunestyret.

Kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til økonomiske forhold. Kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosess, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettsikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene.

Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseeransvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være bestiller rollen. En viktig del av dette ansvaret vil være å påse at bestillingen til revisor tilfredsstiller kommunens behov til enhver tid.

Kontrollutvalget har over tid hatt en spesiell oppmerksomhet rettet mot kommunens internkontroll. I forslaget til budsjett og økonomiplan blir det forutsatt at fortsatt fokus på kommunens internkontroll kan løses innenfor den foreslåtte ramme.

Saken legges med dette frem for kontrollutvalget til en diskusjon knyttet til kontrollutvalgets anbefaling til kommunestyret for kommende års ramme for kontroll og tilsyn.

Besøk ved en av kommunens virksomheter

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

25/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033, TI - &43

Arkivsaknr 18/143 - 5

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Ikke trykte vedlegg

Kontrollutvalgets årshjul/årsplan for 2018

Saksutredning

Kontrollutvalget har ønsket å avlegge utvalgte enheter et besøk for å skaffe seg et inntrykk av virksomheten, og for å forsikre seg om at det arbeides godt og målrettet etter de fastsatte kvalitetsmål.

Det er satt av tid til besøk i årshjulet/årsplanen også for 2018.

Saken legges med dette fram for utvalget for diskusjon om aktuell kommunal virksomhet i møtet.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Besøk ved utvalgte virksomheter i kommunen gir kontrollutvalget et godt innblikk i de ulike sidene ved kommunens samlede virksomhet. Det bør utarbeides et kortfattet notat i etterkant av besøket som oppsummerer kontrollutvalgets inntrykk.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

26/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen**Arkivkode** FE - 033, TI - &17**Arkivsaknr** 18/333 - 2

Saksutredning

Det fattes ikke vedtak under eventuelt. Dersom kontrollutvalget ønsker å treffe et vedtak knyttet til et tema som tas opp i møtet, må egen sak om dette settes på sakslisten.

Godkjenning av dagens møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

19.06.2018

Saknr

27/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 18/333 - 3

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Protokoll fra dagens møte godkjennes.

Saksutredning

Protokoll fra dagens møte vil bli opplest for godkjenning i møtet.